

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет філологічний
Кафедра германської та слов'янської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

 С. О. Омельченко

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ НАУКИ”

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)), перша англійська))

за освітньо-професійною програмою Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)), перша англійська))

мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської та слов'янської філології Глущенко В. А.

Рецензенти:

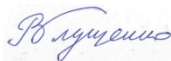
Піскунов О. С. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рябініна І. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «ДДПУ»

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

д.філ.н., проф. В. А. Глущенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))

Керівник групи забезпечення

к. філол. н., доц. Роман В. В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	16 год.	8 год.
	Практичні	
	14 год.	4 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	60 год.	78 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія філологічної науки» є:

Дати системний опис наукових проблем у царині методології філологічної науки; ознайомити здобувачів із сучасними теоріями наукового

методу з акцентуванням уваги на широкому (гетерогенному) та вузькому (гомогенному) трактуванні методу; з'ясувати питання про компоненти наукового методу (онтологічний, телеологічний та операційний); охарактеризувати методи філологічних досліджень, акцентуючи увагу на їхній класифікації.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Методологія філологічної науки»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК3 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК7 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК11 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК1 – Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p>	<p>ПРН2 – Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН3 – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН4 – Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно</p>	<p>Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); репродуктивний метод; проблемний виклад матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний методи; наочний метод (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові</p>	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; усні та письмові відповіді на запитання здобувачів; усне опитування з певних конкретних тем курсу; підготовка здобувачами доповідей на практичні заняття; усне фронтальне опитування;</p>

<p>СК3 – Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>СК4 – Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК5 – Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК7 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній</p>	<p>значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН7 – Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН9 – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН12 – Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН15 – Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН16 – Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань,</p>	<p>тренувальні вправи); експериментальний метод.</p>	<p>письмове фронтальне опитування; тестування; оцінювання самостійної роботи; оцінювання контрольної роботи; презентації та виступи на наукових конференціях; семестровий контроль (залік).</p>
--	---	--	---

галузі філологічних досліджень.	часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПРН17 – Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.		
---------------------------------	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Науковий метод і його структура	36	6	6	-	24	40	2	2	-	36
Тема 2. Філологічні методи	54	10	8	-	36	50	6	2	-	42
Разом:	90	16	14	-	60	90	8	4	-	78
Усього годин	90	16	14	-	60	90	8	4	-	78

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Науковий метод як складне структурне утворення	6	2
2	Методи досліджень в мовознавстві й літературознавстві та їх відбиття у процесі викладання філологічних дисциплін у закладах загальної середньої освіти України	10	6
Разом		16	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Онтологічний, телеологічний та операційний компоненти наукового методу	6	2
2	Лінгвістичні методи та їх класифікація	8	2
Разом		14	4

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Методологія філологічних наук і концептуальні засади реформування середньої освіти в Україні й формування Нової української школи	24	36
2	Порівняльно-історичний, історичний, зіставний та актуалістичний методи	36	42
Разом		60	78

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

за накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для заліків, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Безпечний І. Теорія літератури. Київ: Смолоскип, 2019. 388 с.
2. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ: Академвидав, 2018. 328 с.
3. Глущенко В. А., Ледняк Ю. В., Овчаренко В. М., Рябініна І. М., Тищенко К. А. Мова як система: навч. посіб. 3-є вид., доповн. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 180 с.
4. Глущенко В. А., Овчаренко В. М., Руденко М. Ю. Виникнення і розвиток мови : навч. посіб. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 58 с.
5. Марко В. П. Аналіз художнього твору. Київ: Академвидав, 2019. 278 с.
6. Глущенко В. Теорії лінгвістичного методу в сучасному мовознавстві. *Перспективні напрямки сучасної науки та освіти: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів і студентів Донбаського державного педагогічного університету, учителів та учнів загальноосвітніх закладів (м. Слов'янськ, 19–20 травня 2021 р.)* / відп. ред. Н. М. Маторіна. Слов'янськ: ДДПУ, 2021. Вип. 13. Ч. 3. С. 65–69.
7. Глущенко В. А., Роман В. В., Руденко М. Ю. До питання про актуалістичний метод як метод студій із лінгвістичної історіографії.

Допоміжна

1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навч. посіб. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ: Либідь, 2018. 488 с.
3. Від стилістики до дискурсу: вектори розвитку та перспективи: колективна монографія [автори: Архіпова І. М., Беліцька Є. М., Ситняк Р. М. та ін.]. Бахмут, 2018. 324 с.
4. Прикладна лінгвістика: навч. посіб. / упорядник Н. А. Цимбал. Умань : Візаві, 2019. 106 с.
5. Скорина Л. В. Аналіз художнього твору: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2018. 424 с.
6. Ференц Н. С. Теорія літератури і основи естетики: навч. посіб. Київ: Знання, 2019. 511 с.
7. Глущенко В. До питання про методологію досліджень О. О. Потебні. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки: зб. наук. праць / гол. ред. Т. М. Корольова. Одеса: Астропринт, 2019. № 28. С. 29–42.*

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. https://studopedia.com.ua/1_163612_osnovni-metodi-doslidzhennya-u-galuzi-filologii.html
2. <https://www.google.com/search?q=%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8&oq=%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8&aqs=chrome..69i57j0j0i22i30l2.22395j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2531>